

VUODEN 2021 TALOUSARVIOEHDOTUS

Museovirasto

04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 968 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalusto- ja laitehankintoihin.

Selvitysosa: Museovirasto on kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön viranomainen, asiantuntija ja tiedontuottaja. Museovirasto vastaa kulttuuriperintötiedon keräämisestä ja säilyttämisestä, kulttuuriympäristön ja kulttuuriomaisuuden suojelusta, museoalan ohjaamisesta ja kehittämisestä sekä kulttuuriperintöalan kansainvälisten sopimusten asiantuntijuudesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Museovirastoon kuuluva Suomen kansallismuseo vastaa kulttuurihistorian kansalliskokoelmasta sekä museo- ja nähtävyyshankkeiden ohjelmistosta ja yleisötyöstä.

Museoviraston tehtävänä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- edistää toiminnassaan läpäisevästi yhdenvertaisuutta, demokratiaa ja osallisuutta kulttuuriperintöön
- huolehtia monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä yhteiskunnallisena voimavarana
- edistää kestävästä kehityksestä yleisötyön, kulttuuriperinnön suojelun ja omien toimintatapojen muutoksen kautta
- osallistua aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön kulttuuriperinnön merkityksen ja mahdollisuuksien tunnistamiseksi ja hyödyntämiseksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Museovirastolle lisäksi seuraavat tavoitteet:

- Palveluita, aineistoja ja tutkimusinfrastruktuuria kehitetään saavutettaviksi, asiakaslähtöisiksi ja mahdollisimman digitaalisiksi tutkimuksen edistämiseksi ja tiedon sekä ymmärryksen lisäämiseksi kulttuuriperinnöstä.
- Uudet palvelut ja yhteistyö toimijoiden kanssa vahvistavat kulttuurialan merkitystä kansantaloudessa ja parantavat alan työskentelyedellytyksiä. Kansallismuseon laajennuksen ja uuden toimintamallin suunnittelu ja toteuttaminen käynnistetään (perustelumuistiot 1 ja 2).

	2018	2019	2020	2021
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	tavoite/arvio	tavoite/arvio
Tuotokset ja laadunhallinta				
Objektien katselumäärät Finna-palvelussa, kpl	635 050	465 834	600 000	700 000
Sähköisesti luetteloitujen objektien saatavuus Finna-palvelussa, kpl	265 813	263 795	285 000	305 000
Museoiden ja linnojen kokonaiskävijämäärä	710 896	762 481	730 000	740 000
Toiminnallinen tehokkuus				
Museo- ja linnassakäynnin keskihinta, euroa	2,19	2,37	2,12	2,15
Museo- ja linnassakäynnin keskitulo, euroa	4,36	3,96	3,86	3,87
Henkisten voimavarojen hallinta				
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,77	3,85	3,77	3,78
Henkilötyövuodet	267	276	270	275

Toiminnan tulot ja menot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	28 834	24 375	25 468
Bruttotulot	6 899	3 500	3 500
Nettomenot	21 935	20 875	21 968
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 930		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	994		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)*	
Kansallismuseon uuden toimintamallin valmistelu (ks. perustelumuistio 2)	150
Kiinteistövuokrien indeksikorotukset toimintamomentilla (ks. perustelumuistio 3)	64
Yhteensä	214

*Verrattuna täydentävän talousarvioesityksen (HE 89/2019 vp) mukaiseen talousarvioon.

2021 talousarvioesitys	21 968 000
2020 talousarvio	21 754 000
2019 I lisätalousarvio	1 000 000
2019 talousarvio	19 999 000
2018 tilinpäätös	19 952 000

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshohteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 15 515 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Museoviraston käytössä olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuri- ja nähtävyyshohteiden tilakustannuksiin.

Valtuus

Museovirasto saa tehdä sopimuksen Kansallismuseon lisärakennuksen tilojen, 3 850 m² ohjelma-alan, vuokrauksesta siten, että vuokrauksesta aiheutuvat menot ovat vuositasolla arviolta enintään 4 700 000 euroa vuodesta 2025 alkaen.

Selvitysosa:

Valtuus vuokrasopimukseen tarvitaan Kansallismuseon lisärakennuksen suunnitteluvaiheen toteuttamiseksi hallitusohjelman mukaisesti. Nykyisen museon yhteyteen toteutettava lisärakennus laajentaa museon palveluita, toimintamahdollisuuksia ja yhteisöllisyyttä sekä mahdollistaa kansainvälisen tason suurnäyttelyiden tuottamisen Suomen kansallismuseon tehtävän mukaisesti. (perustelumuistio 1)

Talousarvioesitys 2021, Viraston ehdotus

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)*	
Vuokrien indeksikorotukset momentille 29.80.20. (ks. perustelumuistio 4)	136
Kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannusten tasokorotus kattamaan useita pienempiä investointihankkeita (ks. perustelumuistio 5)	170
Langinkosken keisarillinen kalastusmaja ja Urajärven vanha navettarakennus (ns. varastokirjasto) vuokrausjärjestelmään (ks. perustelumuistio 6)	285
Yhteensä	591

*Verrattuna täydentävän talousarvioesityksen (HE 89/2019 vp) mukaiseen talousarvioon.

2021 talousarvioesitys	15 515 000
2020 talousarvio	14 924 000
2019 talousarvio	15 804 000
2018 tilinpäätös	15 686 000

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa (Museoviraston osuus; ks. perustelumuistio 7).

Määrärahaa saa käyttää kiinteistövarallisuuden perusparannuksista ja kunnossapidosta sekä pienehköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien investointimenojen maksamiseen ja museolaivojen korjaustöistä aiheutuviin kustannuksiin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1. Museovirasto	1 000 000
2. Suomenlinnan hoitokunta	
Yhteensä	

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelman kohdan 2. osalta enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Valtuus

Käyttösuunnitelman kohdan 2. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2020 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 1 000 000 euroa.

2020 talousarvio	3 899 000
2019 I lisätalousarvio	790 000
2019 talousarvio	3 899 000
2018 tilinpäätös	3 688 000

95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Talousarvioesitys 2021, Viraston ehdotus

Määrärahaa saa käyttää muinaismuistolain (295/1963) toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen.

2020 talousarvio	50 000
2019 talousarvio	50 000
2018 tilinpäätös	—

Talousarvioehdotus 2021 Museovirasto

Perustelumuistio 1

Momentti: 29.80.20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannukset

ASIA: Kansallismuseon lisärakennuksen vuokravaltuus

Ehdotus: Museovirasto esittää, että sille myönnetään vuoden 2021 talousarviossa momentille 29.80.20. **valtuus** vuositasolla arviolta enintään 4 700 000 euron Kansallismuseon lisärakennuksen tiloja koskevan **vuokrasopimuksen** tekemiseen.

Perustelut: Kansallismuseon lisärakennuksen suunnittelun jatkaminen aikataulun mukaisesti edellyttää, että Museovirasto ja Senaatti-kiinteistöt voivat tehdä kohteesta vuokrasopimuksen viimeistään alkuvuodesta 2021.

Museovirasto, Suomen kansallismuseo ja Senaatti-kiinteistöt järjestivät vuonna 2019 kaksivaiheisen avoimen arkkitehtuurikilpailun Kansallismuseon lisärakennuksen suunnittelusta vuoden 2018 ensimmäisessä lisätalousarviossa (HE 73/2018 vp, EK 15/2018 vp) myönnetyllä määrärahalla. Arkkitehtuurikilpailun voitti arkkitehtitoimisto JKMM Arkkitehdit Oy:n työ Atlas. Kilpailun jälkeen Museovirasto, Suomen kansallismuseo ja Senaatti-kiinteistöt ovat käynnistäneet lisärakennushankkeen jatkosuunnittelun tammikuussa 2020 siten, että hankkeen tarkka kustannusarvio valmistuu marraskuuhun 2020 mennessä investointipäätöstä ja vuokravaltuutta varten.

Arkkitehtuurikilpailun aikana tehdyssä, alustavassa kustannustason kartoituksessa Atlaksen suhteelliseksi kustannustasoksi arvioitiin n. 61M€, johon tämänhetkinen laskennallinen vuokraikutusarvio 4 700 000€ vuodessa perustuu. Jatkosuunnitteluvaiheen ensimmäinen kustannusarvio valmistuu toukokuun alussa 2020 ja tarkennettu kustannusarvio lokakuun lopussa 2020. Hankkeen jatkaminen aikataulun ja hallitusohjelman mukaisesti edellyttää vuokrasopimuksen solmimista heti vuoden 2021 alussa. Lisärakennuksen on tarkoitus valmistua vuonna 2025.

Kansallismuseon yhteyteen rakennettava lisärakennus mahdollistaa yhdessä nykyisen historiallisen rakennuksen ja pihapuiston kanssa suurten, korkealaatuisten museonäyttelyiden sekä aiempaa laajempien kulttuuri-, taide- ja vapaa-ajan tapahtumien järjestämisen. Lisärakennus laajentaa merkittäväällä tavalla museon palveluita, tiloja ja toimintamahdollisuuksia. Uudisrakennukseen sijoitettavat ravintola- ja ohjelmatilat voivat toimia myös museon aukioloaikojen ulkopuolella.

Lisärakennuksen toteuttaminen kuuluu hallitusohjelmaan, ja valtiovarainvaliokunta on kirjannut pitävänsä ”tärkeänä, että Kansallismuseon näyttelytilojen laajennushanke etenee hallitusohjelman linjausten mukaisesti” (VaVM 20/2019 vp). Kansalliset ja globaalit muutostekijät ovat lisänneet Kansallismuseon merkitystä aktiivisesti toimivana yhteiskunnallisena instituutiona. Matkailun näkökulmasta museo on tärkeä vetovoimatekijä. Museon kävijämäärät, profiili ja toiminnallista tehokkuutta ilmaisevat mittarit ovat kehittyneet nopeasti myönteiseen suuntaan.

www.uusikansallinen.fi

Talousarvioehdotus 2021 Museovirasto

Perustelumuistio 2

Momentti: 29.80.04 Museoviraston toimintamenot

ASIA: Kansallismuseon uuden toimintamallin valmistelu (ks. myös perustelumuistio 1)

Ehdotus: Museovirasto esittää, että Kansallismuseon laajennukseen liittyvän uuden toimintamallin valmistelua varten myönnetään vuositasolla 150 000 euron lisäys määräaikaisena vuosille 2021-2024.

Perustelut: Kansallismuseon lisärakennus yhdessä museon historiallisen päärakennuksen ja pihapuiston kanssa tarjoaa mahdollisuuden uusille toimintamuodoille. Museon valmiudet järjestää korkean tason laajoja näyttelyitä nousevat kansainväliselle tasolle. Samalla tiloihin voivat tuoda sisältöjä myös muut toimijat. Kansallismuseon teettämässä palvelumuotoilullisessa selvityksessä on kartoitettu Uuden Kansallisen mahdollisia kumppaneita sekä organisaatio- ja yritysasiakkaita. Yhteistyötä voidaan tehdä mm. kulttuuritapahtumien tuottajien ja muiden ohjelmatuottajien, messujen, yritysten, yhteisöjen ja järjestöjen, muiden museoiden sekä kansainvälisten näyttelyntuottajien tai julkisen sektorin kanssa.

Uuden toimintamallin tavoitteena on laajentaa ja monimuotoistaa palveluita ja sisältöjä Kansallismuseon tontilla, Helsingin kulttuurikeskityksessä. Tilojen lyhytaikaisesta vuokrauksesta ulkopuolisille tahoille saatavat tulot kompensoivat osaltaan museotoiminnan laajentamisesta aiheutuvaa tarvetta toimintaresurssien lisäämiseen. Uusi konsepti vastaa monipuolisesti keskeisiin hallitusohjelman kulttuuripoliittisiin tavoitteisiin: ”luovien alojen työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat”, sekä ”kulttuuripalvelut ovat paremmin saavutettavissa ja kulttuurin toimintaedellytykset ovat vahvistuneet”.

Onnistunut, hallitusohjelman kuvaamia yhteiskunnallisia hyötyjä tuottava ja innovatiivinen palveluntarjonta edellyttää uusia tapoja tuoda yhteen toimijoita sekä uudenlaisten rahoitus- ja tuottomahdollisuuksien tunnistamista ja luontevien yhteyksien luomista julkisen palveluntarjonnan ja yksityisen sektorin välille. Toimintamallin kehittämiseksi Suomen kansallismuseon on koottava uudenlaista tietoa-aineistoa mm. toimintaympäristön analysoinnin, markkinakartoitusten, asiakkuustutkimusten ja muiden selvitysten sekä verkostojen rakentamisen kautta. Erityistä työpanosta ja osaamista edellyttävät lisäksi taloudellisesti kestävä ohjelmistorakenteen ja tuotanto-organisaation määrittely sekä hankkeen markkinointi ja tunnettuuden lisääminen kansallisesti ja kansainvälisesti.

Esitetyllä 150 000 vuositason lisäyksellä on tarkoitus turvata rahoitus projektihenkilöiden palkkakustannuksiin sekä tarvittavien selvitysten hankkimiseen JTS-kaudella 2021 – 2024.

(perustelumuistio jatkuu)

Määrärahatarpeet/-vaikutukset (1 000 euroa):

Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Myöh. vuodet yhteensä
150	150	150	150	

Talousarvioehdotus 2021 Museovirasto

Perustelumuistio 3

Momentti: 29.80.04. Museoviraston toimintamenot

ASIA: Kiinteistövuokrien indeksikorotukset toimintamomentilla

Ehdotus: Momentille 29.80.04 myönnetään vuokrien indeksikorotuksia varten 64 000 euron pysyvä lisäys verrattuna vuoden 2020 talousarvioon ja kehyksiin.

Perustelut: Vuokrien indeksikorotuksia ei ole lisätty Museoviraston toimintamomentille kehyksissä. Korotukset tuottaisivat näin vastaavansuuruisen leikkauksen Museoviraston toimintamenoihin. Museovirastolle vuoden 2020 budjettiin kirjattu tasokorotus on merkinnyt Museovirastolle kriittisten toimintaedellytysten turvaamista. Tämä menettää merkitystään, jos kiinteiden kulujen lisääntymistä mm. indeksikorotusten kautta ei jatkossa kompensoitaisi.

Myös valtiovarainvaliokunta on kiinnittänyt huomiota indeksikorotuksen suureen käytännön merkitykseen (VaVM 20/2019 vp). Museoviraston toimintamenobudjetista maksettavat kiinteistövuokramenot ovat vuonna 2020 n. 7,1 milj. euroa. Museoviraston vuokrat ovat lähes kokonaisuudessaan perusindeksiltään sidotut lokakuun elinkustannusindeksilukuun. Tilastokeskuksen viimeisin julkistettu tilasto helmikuulta osoittaa indeksin muutoksen olevan tällä hetkellä 0,9 %. Indeksikorotus esitetään tämän mukaisesti.

Määrärahatarpeet/-vaikutukset (1 000 euroa):

Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Myöh. vuodet yhteensä
64	128	193	259	Pysyvä nouseva lisäys

Talousarvioehdotus 2021 Museovirasto

Perustelumuistio 4

Momentti: 29.80.20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyden kohteiden tilakustannukset

ASIA: Vuokrien indeksikorotukset momentille 29.80.20.

Ehdotus: Momentille 29.80.20. myönnetään vuokrien indeksikorotuksia varten 151 000 euron pysyvä lisäys verrattuna vuoden 2020 talousarvioon.

Perustelut: Museovirasto maksaa momentilta 29.80.20 kansallisen kulttuurihistorian kannalta arvokkaiden, Suomen kansallismuseon sekä muiden toimijoiden avoimien pitämien kulttuuri- ja nähtävyyden kohteiden tilakustannukset, mukaan lukien myös mm. Savonlinnan oopperajuhlien toimintapuitteet. Kohteissa käy vuositasolla yli 800 000 asiakasta, yli 10% koko maan museokävijöistä, ja niillä on myös merkittävä aluetaloudellinen vaikutus sijaintipaikkakunnille.

Momentilta maksettavat Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyden kohteiden vuokramenot ovat n. 15,1 milj. euroa vuonna 2020. Momentin määräraha on mitoitettu ainoastaan näihin kustannuksiin, ja vuokrien indeksikorotusten täysimääräinen kattaminen on välttämätöntä. Museoviraston vuokrat ovat lähes kokonaisuudessaan perusindeksiltään sidottu lokakuun elinkustannusindeksilukuun. Tilastokeskuksen viimeisin julkistettu tilasto helmikuun osoittaa indeksin muutoksen olevan tällä hetkellä 0,9 %. Indeksikorotus esitetään tämän mukaisesti.

Määrärahatarpeet/-vaikutukset (1 000 euroa):

Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Myöh. vuodet yhteensä
136	273	411	551	Pysyvä nouseva lisäys

Talousarvioehdotus 2021 Museovirasto

Opetus- ja kulttuuriministeriö Perustelumuistio 5

Momentti: 29.80.20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannukset

ASIA: Museoviraston Kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannusten tasokorotus kattamaan useita pienempiä investointihankkeita

Ehdotus: Museovirasto esittää 170 000 euron korotusta momentille 29.80.20 (Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannukset) keskeisten, palvelun ja turvallisuuden tasoon liittyvien parannusten toteuttamiseksi kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa museokohteissa:

Perustelut:

Ainolan huoltorakennuksen peruskorjaus- ja muutostyöt: Jean Sibeliuksen kodin Ainolan merkitys kansallisen ja kansainvälisen matkailun kohteena ja Suomalaisen musiikin maamerkinä on huomattava. Lipunmyyntinä, kahvilana ja toimistopisteenä toimiva huoltorakennus tarvitsee peruskorjausta. Samassa yhteydessä on tarkoituksenmukaista toteuttaa Ainolasäätiön esityksen mukaisesti muutokset, jotka palvelevat museon kävijävirtaa mahdollistaen pienimuotoiset näyttelyt ja museokauppatoiminnan sekä muita palveluita myös talvikausina.

Hämeen linnan esteettömien reittien toteuttaminen: Hämeen linnan ulkokulkureitit muurien sisäpuolella ovat historiallisia, suurin pyörein kivin päällystettyjä. Ne ovat vaikeakulkuiset ja vaaralliset sekä vierailijoille että työntekijöille, mihin on kiinnittänyt huomiota myös työterveydenhuolto. Tavoitteena on rakentaa käyntiportaat Vankilamuseon puolelta itse linnan mäelle sekä tehdä kohteen luonteeseen sopivat, esteettömät ulkokulkureitit linnan muurien sisäpuoliselle alueelle. Hämeen linnan kävijämäärä oli vuonna 2019 yli 110 000.

Olavinlinnan wc:t, olosuhdehallinta ja lipunmyyntijärjestelyt: Olavinlinnassa käy vuosittain n. 150 000 vierasta, joista n. 65 000 vierailee linnassa Oopperajuhlissa ja elokuussa eri tuottajien järjestämässä tapahtumissa. Olavinlinna on kävijäturvallisuuden ja siihen liittyvien lisääntyneiden riskien hallinnan kannalta haastava kohde. Jotta Suomen mittakaavassa suuria yleisötapahtumia ja mm. korkean tason valtiollisten vierailujen järjestämistä voidaan jatkaa turvallisesti ja hallitusti, nykyiset järjestelyt vaativat korjausta.

- Linnan wc-tilat ovat kesäkauden kävijämäärään nähden riittämättömiä ja esteetön wc puuttuu. Kohteelle rakennetaan esteetön wc-tila katoksen lämpioon (2021) ja paksuun bastioniin pysyvät kesä-wc:t (2020).
- Oopperajuhlien katsomon sisäolosuhteita ei pystytä hallitsemaan. Olosuhteet ovat heikot erityisesti lämpiminä kesäpäivinä yli 30 asteeseen nousevan kuumuuden ja korkean hiilidioksidipitoisuuden takia. Katsomoon rakennetaan koneellinen, järven virtausta hyödyntävä ilmanvaihtojärjestelmä (2021).

- Kattava lipunmyynti sekä asiakasvirran seuraaminen ja mahdolliset turvatarkastukset edellyttävät uudelleenjärjestelyä. Museovirasto on yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa selvittänyt lipunmyynnin ja kävijävalvonnan siirtämistä Linnasta Tallisaareen. Muutos on tarkoitus toteuttaa vuonna 2022.

Hvitträskin ravintolan peruskorjauksen käyttäjälle kuuluvat kustannukset:

Hvitträskin ravintolarakennus (ent. Geseliuksen asunto) ja sen uudempi siipirakennus on laajan peruskorjauksen tarpeessa. Tutkimuksen (2018, 2019) mukaan siipirakennus on niin huonossa kunnossa, että purkaminen ja uudelleen rakentaminen on mahdollinen vaihtoehto. Myös terveysviranomaiset ovat kiinnittäneet asiaan huomiota, ravintolatilat ovat suljettuina kunnes peruskorjaus saadaan valmiiksi. Tavoitteena on saada peruskorjaus käyntiin keväällä 2021 ja rakennus auki yleisölle kesäksi 2022.

Määrärahatarpeet/-vaikutukset (1 000 euroa):

Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Myöh. vuodet yhteensä
170	170	170	170	Pysyvä lisäys

Talousarvioehdotus 2021 Museovirasto

Perustelumuistio 6

Momentti: 29.80.20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannukset

ASIA: Langinkosken keisarillinen kalastusmaja ja Urajärven vanha navettarakennus (ns. varastokirjasto) vuokrausjärjestelmään

Ehdotus: Museovirasto esittää, että Langinkosken keisarillinen kalastusmaja liitettäisiin vuokrausjärjestelmään momentille 29.80.20. Pysyvä lisäys verrattuna vuoden 2020 talousarvioon ja kehyksiin on vuositasolla 225 000 euroa vuodesta 2021 alkaen. Lisäksi Museovirasto esittää momentille liitettäväksi Urajärven kartanoon kuuluvan navettarakennuksen. Pysyvä lisäys kohteesta on 60 000 euroa vuodesta 2021 alkaen. Pysyvä vuosittainen lisäys on yhteensä 285 000 euroa.

Perustelut:

Langinkosken Keisarillinen kalastusmaja siirtyi muista Museoviraston museo- ja nähtävyydenkohteista poiketen Metsähallitukselle vuoden 2014 hallinnansiirron yhteydessä. Hallinnansiirron yhteydessä ei kohdennettu resursseja Metsähallitukselle museoalueen kulttuurihistoriallisen rakennuskannan ylläpitoon ja restaurointiin. Keväällä 2018 kohdetta 1930-luvulta asti hoitanut Langinkoski-seura ei päässyt sopuun Metsähallituksen kanssa vuokraehdoista. Museovirasto vuokrasi kohteen Metsähallitukselta ja kohde avattiin osana Suomen kansallismuseon museoperhettä.

Kyseessä on ainutlaatuinen ja kansainvälisesti merkittävä historiallinen museokohde. Kohteessa oleva esineistö on valtion ja kuuluu Suomen kansallismuseon kokoelmiin. Langinkoski on ainutlaatuinen dokumentti Suomen valtiollisesta historiasta Venäjän keisarikunnan yhteydessä. Sen liittäminen Suomen kansallismuseon museokohteeksi on ollut luonteva ja välttämätön ratkaisu kohteen tulevaisuuden ja kehittämisen turvaamiseksi.

Jotta kohteen ylläpito ja rakennusten säilyminen voidaan turvata samalla tasolla muiden Museoviraston valtiolle strategiseksi määriteltyjen museo- ja nähtävyydenkohteiden kanssa, Museovirasto esittää kohteen siirtämistä Metsähallituksella Senaatti-kiinteistöille ja samalla liittämistä osaksi vuokrausjärjestelmää. Senaatti-kiinteistöt on laatinut kohteesta kuntoarvion, jonka perusteella kohteen vuosivuokraksi on arvioitu 225 000 euroa.

Urajärven kartanon yhteydessä sijaitsee vanha navettarakennus, joka on toiminut Helsingin yliopiston varastokirjastona. Rakennus ei nykyisellään kuulu Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden joukkoon, vaan kohteesta on erillinen pääomavuokrasopimus. Kohde on tarkoituksenmukaista siirtää osaksi Urajärven kartanon sopimusta ja Senaatin kokonaisvastuulle. Asia sovittiin vuoden 2018 talousarviossa, mutta siirtoa ei pystytty toteuttamaan, koska siirtoon varatut määrärahat eivät riittäneet.

(perustelumuistio jatkuu)

Määrärahatarpeet/-vaikutukset (1 000 euroa):

Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Myöh. vuodet yhteensä
285	285	285	285	Pysyvä lisäys

Talousarvioehdotus 2021 Museovirasto

Perustelumuistio 7

Momentti: 29.80.75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito

ASIA: Seurasaaren museorakennusten ja museolaivojen kestävä kunnossapito

Ehdotus: Esitetään, että momentin määrärahasoa korotetaan 201 000 eurolla 1,0 milj. euroon.

Perustelut: Momentilla Museovirastolle varattu summa on jo vuodesta 2014 alkaen ollut vuositasolla 799 000 euroa.

Olennessa muutos momentilla tapahtui Museoviraston kiinteistönhaltija-aseman päättyessä vuoden 2014 alussa, jolloin määräraha laski tälle tasolle.

Momenttia käytetään ensi sijassa Seurasaaren ulkomuseon rakennusten ja Museoviraston museoalusten restaurointiin ja konservointiin, ml. tähän liittyvät selvitykset ja dokumentoinnit.

Viime vuodet Museovirasto on selvinnyt suuremmista, museojäänmurtaja Tarmon ja majakkalaiva Kemin kaltaisista hankkeista lisätalousarviosta saadulla rahoituksella. Yksittäiset suuret hankkeet, joita on yhä odottamassa, vievät vuositasolla liian suuren osuuden koko kohdekannan korjausvelan umpeen kuromisesta ja kohteiden ohjelmallisesta, ennakoivasta ja esimerkillisestä restauroinnista ja hoidosta.

Kuormitusta lisäävät viraston rajalliset rakennuttamisen voimavarat sekä osin tästä johtuva tarve tukeutua konsulttipalveluihin. Rakentamisen suhdanteet sekä Museoviraston kohteiden erityisluonne ovat johtaneet siihen, että virasto saa varsin harvoja tarjouksia hankkeisiinsa ja tarjousten hintataso on korkea. Rakennuskustannusideksin mukaan erityisesti tarvikepanosten ja palveluiden hinnat ovat ylipäänsä jatkaneet nousuaan.

Museovirasto esittää momenttia nostettavaksi vuositasolla 201 000 eurolla 1,0 milj. euroon.

Erityisenä perusteluna on tarve panostaa suunnitelmalliseen ja ennakoivaan, riittäviin selvityksiin ja analyysiin perustuvaan Seurasaaren museorakennusten sekä Suomen merimuseon alusten konservointiin ja restaurointiin sekä niiden fyysisen ja tiedollisen saavutettavuuden parantamiseen.